సైబర్ వల

ప్రభుత్వోద్యోగాలు గగన కుసుమాలని తెలిసీ, ఆశ చంపుకోలేక వెతికీ వెతికీ, విసిగి, చివరికి ఓ ప్రైవేటు కంపెనీలో ఉద్యోగానికి చేరిపోయాను. ఉదయం నుంచీ సాయంత్రం దాకా ఊపిరాడని పనీ. . . . చాలీ చాలని జీతం.

నేను చదివిన బి.కాం. పుణ్యం వల్ల రెండు మూడు కంపెనీల్లో పార్ట్ టైమ్ అకౌంటెంట్‌గా కుదురుకున్నాను. సాయంత్రం ఓ గంట ఖాతా పుస్తకాలు రాయటం వల్ల నెలకు నాలుగైదు వందలు ఇస్తారు. తీరిక దొరక్కపోతే ఖాతా పుస్తకాలు ఇంటికి పట్టుకెళ్ళి రాసుకుంటాను. ఈ విధంగా వేణ్ణీళ్ళకు చన్నీళ్ళలా నెలతిరిగే సరికి నాలుగు వేలు వస్తున్నాయి.

కొత్తగా పెట్టిన కంప్యూటర్ కంపెనీలో పార్ట్‌టైం అకౌంటెంట్ కావాలని ఎవరో చెబితే అడుగుదామని వెళ్ళాను. అక్కడ కనిపించాడు వేణు. ప్రాణం లేచి వచ్చినట్లయింది. ఎన్నాళ్ళయిందీ వేణుని చూసి! మేమిద్దరం కలిసే బి.కాం. చదివాం. ఒకర్ని విడిచి ఒకరం ఉండే వాళ్ళం కాదు. వేణు ఎం.కాం.లో చేరాడు. డిగ్రీతో నా చదువు ఆగిపోయింది. ఉద్యోగాల వేటలో, ఊపిరాడని పని ఒత్తిడిలో మళ్ళీ వేణుని కలుసుకునే తీరికే దొరకలేదు. కౌగిలించు కున్నంత పనిచేసి 'ఏం చేస్తున్నావు?' అని అడిగాను.

"ఐ.బి.ఎం. మెయిన్ ఫ్రేమ్ నేర్చుకుంటున్నా!" అన్నాడు ఉత్సాహంగా.

మధ్య తరగతి వాళ్ల మొహాల్లో ఉత్సాహం!! ప్చ్ . . . . ఎడారిలో పాడారిపోయిన గొంతుకు ఎదురయ్యే ఎండమావిలా.

"అంటే?" అన్నాను.

"అయ్యో! నీకు తెలియదా? ఈ మధ్య పేపర్ చదవటం లేదా?"

లేదు. పేపర్ కొని చదివే తాహతు లేదు. ఏ లైబ్రరీలోనే చదివే తీరిక లేదు. పొట్ట కూటికోసం పడే తిప్పల్లో దేశంలో ఏం జరుగుతుందో తెలుసుకోవాలన్న జిజ్ఞాస చచ్చిపోయి చాలా కాలమైంది.

"అమెరికాలో లక్షలకు లక్షలు సంపాదించిపెట్టే తారక మంత్రం ఐ.బి.యం. మెయిన్ ఫ్రేమ్ అంటే" అన్నాడు వేణు.

'లక్షలకు లక్షలు' అనే మాట నా మధ్య తరగతి మనసుకు అమృతపానంలా ఉంది. ఆకలితో అలమటించే వాడికి అక్కడెక్కడో పరమాన్నం పంచుతున్నారన్న వార్తలా మధురంగా ఉంది.

"వివరంగా చెప్పు" అన్నాను.

"నీకు 'వై 2 కె' సమస్య అంటే ఏమిటో తెలుసా?"

తెలియదన్నాను. నాకు నాన్నగారి ఆరోగ్య సమస్య, తమ్ముడి చదువు సమస్య, ఇంట్లో ఆకలి సమస్య తప్ప ఇటువంటి సమస్య గురించి తెలియదు.

"అయితే నీకు క్లాస్ తీసుకోవాల్సిందే. ఇక్కడ కాదు, ఏదైనా హోటల్లో చాయ్ తాగుతూ మాట్లాడుకుందాం రా!" అంటూ ఓ ఇరానీ హోటల్‌కు లాక్కెళ్ళి కూర్చోబెట్టాడు.

అతని మొహం దివ్యతేజస్సుతో వెలుగుతోంది. కురుక్షేత్రంలో గీతోపదేశం చేస్తున్న కృష్ణ పరమాత్ముడిలా ఫోజు పెట్టాడు. నేను ఒళ్ళంతా చెవులు చేసుకుని కూర్చున్నాను.

"ప్రపంచ కంప్యూటర్ రంగంలో ప్రకంపనలు రేకెత్తిస్తున్న మిలినియమ్ బగ్ వై2కె సమస్య. మొట్టమొదట రూపొందించిన కంప్యూటర్ల పరిమాణం పెద్దది. అందుకే వాటిని మెయిన్ ఫ్రేమ్ కంప్యూటర్లు అన్నారు. ఈకంప్యూటర్ల తయారీలో మకుటం

లేని మహారాజులా వెలుగొందుతున్న సంస్థ ఐ.బి.ఎం. - ఇంటర్నేషనల్ బిజినెస్ మెషీన్స్"

"నా కిదంతా ఎందుకు? నీవు చెప్పిన 'శతాబ్దపు పురుగు' ఏమిటో చెప్పు చాలు!" అన్నాను అసహనంగా.

వేణు గర్వంగా నవ్వి, "అక్కడికే వస్తున్నా. ఆ కంప్యూటర్స్‌లో సంవత్సరాన్ని చివరి రెండంకెలతోనే ప్రోగ్రాం చేశారు. మరో మూడేళ్ళలో 2000 సంవత్సరం వస్తుంది కదా! దీన్ని కంప్యూటర్ 00 సంవత్సరంగా మాత్రమే గుర్తించ గలుగుతుంది. ఈ సమస్యను పరిష్కరించా లంటే రెండంకెల సంవత్సరాన్ని నాలుగంకెలుగా మార్చాలి. దానికవసరమైన కోర్సే నేను నేర్చుకుంటున్నది. మెయిన్ ఫ్రేమ్ కోబాల్, డి -2, సి.ఐ.సి.ఎస్ కోర్సులు".

'రెండంకెల సంవత్సరాన్ని నాలుగంకెలుగా మార్చటానికి ఇంత హైరానా పడాలా? అమెరికన్లు చూసుకోలేరా? మన మెందుకు?" అన్నాను.

పల్లెటూరి బడుద్దాయిని పట్నం కుర్రాడు చూసినట్లు చూశాడు వేణు.

"ఆ కంప్యూటర్లలో ఉన్న ప్రోగ్రామింగ్ కోడ్ కొన్ని బిలియన్లలో ఉంటుంది. ఇందులో డేట్‌కి సంబంధిచినవి వెతికి, పనితనం చెడకుండా మార్చి కంపైల్ చేయడం అంత సులభం కాదు. దీని కోసం 35 లక్షల మెయిన్ ఫ్రేమ్ ప్రొఫెషనల్స్ అవసరమని అంచనా. ప్రస్తుతం అందుబాటులో ఉన్నది 17 లక్షల మంది మాత్రమే. నీవు గమనించలేదేమో. . ఈ మధ్యకాలంలో ఇలాంటి కోచింగ్ ఇచ్చే సంస్థలు మన హైదరాబాద్‌లో వందల సంఖ్యలో పుట్టుకొచ్చాయి" అన్నాడు.

"ఇంతకూ నువ్వు చేస్తున్న కోర్సు కెంతవుతుంది?" అడిగాను ఉత్సాహంగా - నాకప్పుడే ఆకోర్సు చేసేసి ఆకాశంలో ఎగురుతూ పోయి అమెరికాలో వాలిపోవాలన్నంత ఆరాటం.

"కోర్సు ఎనిమిది వారాలు. ఫీజు నలభైవేలు"

ఇరానీ హోటల్లో మేఘంలా కమ్ముకున్న సిగరెట్ పొగకో లేక ఫీజు నలభై వేలని విన్నందుకు ఆశ్చర్యంతోనో పొలమారి దగ్గు తెర వచ్చింది.

"నలభై వేలా . . . .అమ్మో అంత డబ్బే?" అన్నాను.

"మరి లక్షలు సంపాదించే ఉద్యోగం. . . . అందునా అమెరికాలో. . . . ఆ మాత్రం ఖర్చు కాకుండా ఎలా వస్తుంది?" అన్నాడు.

నిజమే కదా అనిపించింది. వేణు వాళ్ళింటికి పిలుచుకెళ్ళాడు. దిల్‌సుఖ్‌నగర్‌లో రెండు గదులూ, ఓ కిచెన్ ఉన్న చిన్న ఇల్లది. ప్రభుత్వం నుంచి అప్పు తీసుకుని వేణు నాన్నగారు కట్టించుకున్న ఇల్లది. ఆయన ఎలిమెంటరీ స్కూల్ టీచరు. రిటైర్‌మెంట్ కింకా రెండేళ్ళుంటుందేమో. .వేణుకి పెళ్ళికావాల్సిన చెల్లెలుంది. డిగ్రీ ఫైనలియర్ చదువుతోంది.

వాళ్ళందరి మొహాల్లో వెలుగుతూ ఆశ. . . . స్టాచ్యూ ఆఫ్ లిబర్టీ చేతిలో వెలుగుతున్న కాగడాలా.

ఇంటి కొచ్చానన్న మాటే కానీ మనసు మనసులో లేదు. నాన్న రిటైరై మూడేళ్ళు కావస్తోంది. అక్క పెళ్ళి కోసం చేసిన అప్పు ఇంకా తీరలేదు. నెలనెలా వడ్డీ కట్టడమే కష్టమవుతోంది. ఎటొచ్చీ తాతగారు వదలి వెళ్ళిన అగ్గిపెట్టె లాంటి ఇల్లు మాత్రం మిగిలింది.

నేను దిగులుగా ఉండటం చూసి నాన్నగారు అడిగారు. ఉండబట్టలేక మనసులో దాచుకున్న బాధంతా వెళ్ళగక్కాను

దీర్ఘమైన నిట్టూర్పు విడిచి, "ఈకోర్సు చేశాక ఉద్యోగం వస్తుందన్న గ్యారంటీ ఇస్తారా బాబూ" అని అడిగారు నాన్న.

"మెయిన్ ఫ్రేమ్ శిక్షణసంస్థలే విద్యార్థులకు ప్లేస్‌మెంట్ సదుపాయాన్ని కలిగిస్తున్నాయి నాన్నా! అమెరికాకు చెందిన కొన్ని సంస్థలతోవీటికి ఒప్పందాలుంటాయి.

ఉద్యోగం గ్యారంటీ నాన్నా! హెచ్ 1 వీసా కూడా వాళ్ళే తెప్పించి ఇస్తారు. మనం హాయిగా వెళ్లి బోల్డన్ని డాలర్లు సంపాదించుకుని రావటమే!" అన్నాను.

ఇంటి కప్పుమీది కెక్కి ఒక్క ఎగురు ఎగిరితే చందమామను అందుకోవచ్చని ఆశ పడుతున్న పసిపిల్లాడివైపు చూసినట్లు చూశారు నాన్న.

ఎట్లాగైనా నాన్నను ఇంప్రెస్ చేయాలని పట్టుదలతో ఉన్న నేను, "జీతం అయిదారు వేలకు తక్కువ ఉండదు నాన్నా ! అంటే మన ఇండియన్ కరెన్సీలో దాదాపు రెండు లక్షలు!" రెండు లక్షలు అన్న పదాలు ఉచ్ఛరిస్తేనే ఒళ్ళు పులకరించటం నాకు తెలుస్తూ ఉంది.

"ఇలాంటి సువర్ణావకాశం మళ్ళా రాదు నాన్నా! దీన్ని వదులుకుంటే ఇక జీవితాంతం చిరుద్యోగులుగా, చాలీ చాలని జీతాలతో, తీరీతీరని కోరికలతో జీవచ్ఛవాల్లా ఈ దిక్కుమాలిన దేశంలో మిగిలి పోవాల్సిందే!" అన్నాను.

నాన్నగారు నావైపు చూసిన చూపులో దుఃఖం, బోలెడంత దిగులు కనిపించాయి- దిక్కుమాలిన దేశం అన్నందుకనుకుంటా. ఆయనకు స్వదేశం మీద మమకారం ఎక్కువ.

"చూడు బాబూ! దూరపు కొండలు నునుపు. తిన్నా, తినకున్నా మన గడ్డమీద, మన మనుషుల మధ్య బతకటంలో ఉన్న తృప్తి పరాయి దేశంలో ఎన్ని లక్షలు సంపాదించినా రాదు. అయినా కోర్సు ఫీజు నలభైవేలంటున్నావు. అంత తాహతు మనకుందా?" అన్నారు.

"వేణు వాళ్ళదీ మన లాంటి పరిస్థితే కదా! వాళ్ళమ్మ నగలమ్మి నలభై వేలు కట్టాడట" అన్నాను ఉక్రోషంగా.

"మనింట్లో అమ్మటానికి కేమున్నాయి బాబూ? మిగిలిన అమ్మ నగలు అక్క పెళ్ళిలో ఇచ్చేశాం కదా?"

"తాతగారిచ్చిన ఇల్లుందిగా! అమ్ముదాం. నేను అమెరికా వెళ్తే ఇలాంటి ఇళ్ళు ఎన్నైనా కొనవచ్చు!" అన్నాను.

'దిక్కుమాలిన దేశం' అన్నప్పుడు కనిపించిన భావమే 'ఇల్లు అమ్ముదాం' అన్నప్పుడు కూడా కనిపించింది. కళ్ళలో కదులుతూ బాధ. . . .

"ఉన్న దాన్ని వదులుకుని, లేని దాని కోసం వెంపర్లాడటం విజ్ఞత అనిపించుకోదు. అక్కడ దొరికే అయిదారు వేల డాలర్లు మనదేశంలో నీవు సంపాదిస్తున్న నాలుగువేల కంటే ఎక్కువ కాదు. ఇండియన్ లేబర్నే కాదు. ఇండియన్ మేధావిని కూడా చీప్‌గా కొనుక్కోగలుగుతోంది అమెరికా. మా కాలంలో భారతీయులం అని చెప్పుకోడానికి గర్వ పడేవాళ్లం. ఇప్పుడు ప్రవాస భారతీయులమని చెప్పుకోవటం స్టేటస్‌సింబల్ అయ్యింది."

"గర్వ పడటానికి ఈ దేశంలో ఏముంది నాన్నా? స్కాములూ, స్వాహాలూ, లీకేజీలు, లంచగొండితనాలు, కష్టపడినా సుఖపడలేక పోవడం, కష్టపడకుండానే కోట్లకు పడగలెత్తటం . . . ."

"నిజమే. నేను కాదనను. ఇలా ఉన్న వ్యవస్థని ప్రక్షాళన చేయటానికి పూనుకోవాలి కానీ, దేశాన్ని వదలి వెళ్ళిపోతాననటం ఎంతవరకు న్యాయం?"

నాకు చిరాకేసింది. "పిల్లలు అభివృద్ధిలోకి రావాలన్న ఉద్దేశం మీకుంటే కదా?" అన్నాను నిష్ఠూరంగా.

ఓ క్షణం ఆయన చూపులో నా మాటలు చేసిన గాయాలు . . . .

మరుక్షణం వేదాంతిలా నవ్వారు. "నీ ఆశల్ని మొగ్గలోనే తుంపేయటం నా అభిమతం కాదు. నీ ఇష్టం!" అన్నారు.

నిర్ణయాన్ని నాకే వదిలేయటం వల్ల ఉత్సాహం నాలో. . . .

వేణుతో చెబితే చాలా సంబరపడ్డాడు. "ఇంకేం. మొదట నేను వెళ్ళాక, నీవూ వచ్చేద్దువు గాని!" అన్నాడు.

అప్పటి నుండి శ్రద్ధగా ఐ.బి.ఎం. మెయిన్ ఫ్రేమ్ గురించి వివరాలు సేకరించటం ప్రారంభించాను. ఈ కంప్యూటర్లన్నీ కోబాల్ భాషలో పనిచేస్తాయి. మొదట తయారైన మెయిన్ ఫ్రేమ్‌లే మినీలుగా మారి, మినీలు పీసీలుగా రూపాంతరం చెందాయి.

వేణు కోర్స్ పూర్తయింది. అమెరికాలో ప్లేస్‌మెంట్ కోసం హిమాయత్ నగర్‌లో ఉన్న ఓ ఏజెంట్‌ని కలుసుకోమంటే - నేనూ, వేణూ కలిసి వెళ్ళాం. వీళ్ళని ప్లేస్‌మెంట్ కన్సల్టెంట్స్ అనీ, బాడీ షాపర్స్ అనీ అంటారట.

"అమెరికాలో ప్రాజెక్ట్ లీడర్ మా బ్రదర్ - సీతారాం రావు . మీకు ఉద్యోగం హండ్రెడ్ పర్సంట్ గ్యారంటీ. ఎటొచ్చీ మీకు వచ్చే జీతంలో నలభై శాతం మీరక్కడ ఏజెంట్‌కు ఇవ్వాల్సి వస్తుంది" అన్నాడు.

ఆ మాట వినగానే సగం క్రుంగిపోయాను. మనం కష్టపడి సంపాదించిన దాంట్లోంచి నలభై శాతం వాడెవడికో ఇవ్వాలా? ఇండియా నుంచి నిపుణుల్ని సమకూర్చినందుకు అమెరికా సంస్థ నుంచి ఎలాగూ కొంత కమీషన్ వీళ్ళకు ముడుతుంది. దాంతో సరిపెట్టుకోక. . . . వీళ్ళు బాడీ షాపర్సా, నిరుద్యోగుల బాడీ ఈటర్సా. . . . ?

"మీకు హెచ్ 1 వీసా తెప్పించే బాధ్యత నాది. దానికీ, అమెరికాలో ఉద్యోగం ఖరారు చేసిందుకు నాకు మూడున్నర లక్షలు ఇవ్వాలి" అన్నాడు ఆ రాబందు. ఇద్దరికీ నెత్తిమీద పిడుగు పడ్డట్టయింది.

"రోకట్లో తలపెట్టి రోకటి పోటుకు వెరవడం దేనికి? ఇంత దాకా వచ్చాక వెనకడుగు వేయటం మంచిది కాదు. ఎలాగోలా బేరం చేసి రెండున్నర లక్షలకు ఒప్పిద్దాం!" అన్నాడు వేణు బయటికొచ్చాక.

"రెండున్నర లక్షలా. .? ఎక్కణ్నుంచి వస్తాయి?" అన్నాను విస్తుపోతూ.

"ఇల్లుందిగా! అమ్మేసి కట్టేద్దాం. వచ్చే ఏడాది మరో ఇల్లు కొనుక్కోవచ్చు" అన్నాడు.

"మరి చెల్లి పెళ్ళి. . .?"

"దాని పెళ్ళికేం . . . లక్షల కట్నంఇచ్చి వైభవంగా చేస్తాను. మొదట అమెరికా వెళ్ళనీ!" అన్నాడు. అతని మొహంలో ఆశ మళ్ళీ వెలుగుతూ.

వేణు వాళ్ళ నాన్నగారు వెళ్ళి బతిమాలుకుంటే మూడులక్షలకు ఒప్పుకున్నాడు ఏజెంట్. ఆ తర్వాత విషయాలు చాలా వేగంగా జరిగిపోయాయి.

అమెరికాలోని ఓ సంస్థ వేణుకు ఉద్యోగం ఇవ్వడానికి అంగీకరించింది. టెలిఫోన్‌లో ఇంటర్వ్యూ కూడా జరిగింది. హెచ్ 1 వీసా వచ్చేసింది. విమానం టిక్కెట్లు రిజర్వ్ అయ్యాయి. వేణు అమెరికా వెళ్ళే రోజు నాకు ఓ వైపు సంతోషం, మరో వైపు దాచుకున్నా దాగని ఈర్ష్య. ఆరు నూరైనా సరే నేను కూడా అమెరికా వెళ్ళాలని బలంగా నిర్ణయించుకున్నాను.

"నేను వెళ్ళాక అక్కడి పరిస్థితులు వివరిస్తూ ఉత్తరం రాస్తాను. అప్పుడు కోర్సులో చేరుదువుగాని" అని భుజం తట్టాడు వేణు.

అందరి కళ్ళల్లో ఆనందభాష్పాలు . . . .

వేణు వెళ్ళినప్పటి నుంచి ప్రతీ రోజూ సాయంత్రం వాళ్ళు అద్దెకుంటున్న ఇంటి కెళ్ళి వారిని పరామర్శించి వస్తున్నాను. వేణు నుంచి ఉత్తరం రాగానే నలభైవేలు కట్టి కోర్సులో చేరాలని తహతహ. . . . అసహనంతో ఎదురు చూపు. . . . ఉత్తరం రాలేదు. వేణూయే తిరిగి వచ్చేశాడు.

అందరి మొహాల్లో పసిఫిక్ మహాసముద్రమంత దిగులు!

నేను చాలా ఆందోళన పడుతూ అడిగాను ఏమైందని.

"ఇక్కడ కోర్సు చేసిన వాళ్ళెవరూ మెయిన్ ఫ్రేమ్ మీద పనిచేయటానికి పనికి

రారని తిప్పి పంపేశారు" అన్నాడు మొహం వేలాడేసి.

"అదేమిటి? వాళ్ళేగా సెలెక్ట్ చేసుకున్నారు?" అన్నాను కోపంగా.

"వాళ్ళది తప్పు లేదు. ఇక్కడ మాకు సిమ్యులేటెడ్ మెయిన్ ఫ్రేమ్ మీద నేర్పించారు. అక్కడి కెళ్ళాక మేము ఒరిజనల్ మెయిన్ ఫ్రేమ్ మీద పనిచేయలేకపోయాం" అన్నాడు.

"అదేమిటీ. . . . ?" అన్నాను అర్థం గాక.

"ఒక్కో మెయిన్ ఫ్రేమ్ కంప్యూటర్ ఖరీదు కోట్లలో ఉంటుంది. మన దేశంలో ఎక్కడా ఈ కంప్యూటర్లు లేవు. కనీసం అసెంబ్లింగ్ కూడా లేదు. అందువల్ల మెయిన్ ఫ్రేమ్ కోర్సులు నేర్పే సంస్థలన్నీ పీ.సీ. మీద ఎమ్యులేట్ చేసి మెయిన్ ఫ్రేమ్ వాతావరణం కల్పించి బోధిస్తున్నాయి అందుకే. . ." అన్నాడు.

అతని కళ్ళలోనీళ్ళు ఉబికాయి.. నేను సముదాయించే లోపలే నన్ను పట్టుకుని భోరుమని ఏడ్చేశాడు.

● *ఆంధ్రప్రభ, సెప్టెంబరు 15, 1997* ●